ASOS JOURNAL
The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 10, Sayı: 127, Nisan 2022, s. 23-42

ISSN: 2148-2489 Doi Number: http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.57875

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date *5.03.2022*

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date *29.04.2022*

Saniye GÜNEY
Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Müzik Eğitimi Bilim Dalı
20guneysny47@hotmail.com.tr

Doç. Dr. Ömer Bilgehan SONSEL
Gazi Üniversitesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
sonselbilgehan@gmail.com

EĞİTİM MÜZİĞİ EKSENİNDE SALİH AYDOĞAN VE ÇOCUK ŞARKILARI

Öz

Çocuk şarkılarının, müzik eğitiminde kullanılmasının temel amacı Doğu'dan Batı'ya, okulöncesi çağlardan ortaöğretimin son basamaklarına kadar her öğrenciye eğitimde fırsat eşitliği sağlayabilmesidir. Bu noktada müzik eğitiminin temel yapıtaşı niteliğinde olan çocuk şarkılarının içerdiği değerler, bu şarkıların ses sınırları gibi unsurların iyi müzik öğretmenleri tarafından bilinmesi ve çocuk şarkısı havuzundan gerekli zamanda doğru şarkıyı seçebilmeleri beklenmektedir. Çocuk şarkısı dağarına (repertuvarına) en çok ürün kazandırmış eğitim müziği bestecilerinden Salih Aydoğan'ın eserlerinin eğitim müziği ekseninde incelenmesi çocuk şarkısı havuzunun büyük bir payının müzik öğretmenlerine kılavuz olması açısından önem arz etmektedir. Bu araştırmada Aydoğan'a ait 1981-2020 yılları arasında yazılmış 137 çocuk şarkısı künyeleri, ses sınırları, tonalite/modalite/makam durumları, UNESCO değerlerini içerme durumları ve tekseslilik/çokseslilik durumları açısından incelenmiştir. Araştırmada; şarkı sınırlarının genellikle Do4-La4 ve Do4-Do5 aralığında olduğu, şarkıların çoğunlukla teksesli ve tonal bestelendiği, şarkılarda en çok mutluluk ve sevgi

değerlerinin işlendiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar ilgili başlıklar altında sunulmuştur. Araştırma sonucunda eğitimcilere, eğitim müziği bestecilerine ve araştırmacılara sonuçlara ilişkin şarkı kullanımı, ses sınırları ve değerler eğitimi üzerine önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Çocuk Şarkısı, Salih Aydoğan, Eğitim Müziği, Değerler Eğitimi

SALİH AYDOĞAN AND CHILDREN'S SONGS ON THE AXIS OF EDUCATIONAL MUSIC

Abstract

The main purpose of using children's songs in music education is to provide equal opportunities in education for every student from the East to the West, from pre-school ages to the last steps of secondary education. At this point, it is expected that the values of children's songs, which are the basic building blocks of music education, elements such as the sound limits of these songs are known by good music teachers and that they can choose the right song from the pool of children's songs at the necessary time. Examining the works of Salih Aydoğan, one of the educational music composers who brought the most products to the children's song repertoire, on the axis of educational music, is important in terms of being a guide for music teachers with a large share of the children's song pool. In this research, 137 children's songs written between 1981 and 2020 by Aydoğan were examined in terms of vocal ranges, tonality/maqam/modality, UNESCO values, and monophony/polyphony. In the research; It has been concluded that the song boundaries are generally in the range of Do4-La4 and Do4-Do5, the songs are mostly composed in monophonic and tonal, and the values of happiness and love are processed most in the songs. Obtained results are presented under the relevant headings. As a result of the research, suggestions were made to educators, educational music composers and researchers on the use of songs, sound limits and values education.

Keywords: Children's Song, Salih Aydoğan, Educational Music, Values Education.

GİRİŞ

Eğitim; ailede başlar, çevre ve okul ortamlarıyla değişmeye ve gelişmeye devam eder. Eğitimin en önemli vurgusu insana hedeflenen davranışları kazandırmaktır. Aynı düşünceyle uygar toplumlarda genel hatlarıyla müzik eğitimi "bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırma ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme süreci" olarak tanımlanmıştır (Say, 2005, s. 360-361). Aile, okul ve sosyal çevre ortamında geçirilen çocukluk dönemi bireylerin geleceğini yeşertecek tohumların atıldığı dönemdir. Müziğin hayata dahil olduğu bu çocukluk döneminin tohumları; kimisinin hayatında profesyonel, kimisinin hayatında amatör, kimisinde ise sadece okul hayatı boyunca yeşeren bir ağaç olur. Buradan yola çıkarak ülkemizdeki müzik eğitimi amaçlarına ve işlevlerine göre üç ana dalda ele alınmaktadır. Bunlar;

Genel Müzik Eğitimi: Okullarda eğitim gören bireylerin sağlıklı ve dengeli

yaşayabilmeleri için ortak bir müzik kültürü oluşturmak amacıyla bilgili, duyarlı, bilinçli bir yaklaşımla aldıkları temel eğitimdir.

Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi: Bireye, müziğin belli bir dalında, zorunlu olmadan, kendi isteğiyle katıldığı ve doyum sağladığı ileri müziksel davranış kazandırmayı amaçlayan, toplumun müzikal gövdesini oluşturan müzik eğitimi türüdür.

Mesleki (Profesyonel) Müzik Eğitimi: Müziği meslek olarak seçen belirgin düzeyde müzik yeteneği olan kişilerin müzikal davranış ve birikimini oluşturmayı temel alan müzik eğitimi türüdür (Say, 2005, s. 361).

Müzik eğitimi alan bir toplumun bu doğrultuda gelişmişlik düzeyi bu üç türdeki başarılarıyla değerlendirilir. Bu başarıya ulaşmak isteyen toplumlar müzik eğitimini küçük yaşlardan itibaren, kültür üretimine en samimi katkı sağlayan çocuklardan başlatmaktadır. Çünkü insan, ana rahmine düştüğü andan itibaren özellikle anne, dolayısıyla aile ve çevre uyaranlarıyla gelişmekte ve değişmektedir. Okul çağına gelinceye kadarki süreçte çocuk, özellikle aile eğitimi ve kültürüyle harmanlanabilir, dolayısıyla müzikal özelliklerini geliştirebilir. Bu sayede birey, okul hayatı başlayacağı zaman aileden aldığı müziksel kültür temellerini ilerletmeye hazır bulunur.

Öğrencilerin, sene başında belirlenen yıllık planlarda "genel müzik kültürü" nü aşılamayı hedefleyen müzik kazanımları doğrultusunda gelişim göstermeleri beklenir. Okul ortamında genel müzik kültürü, sınıf seviyesindeki kazanımların öğrenciler tarafından deneyimlenmesiyle öğrenilmektedir.

Öğrencinin okullarda kendisine en yakın, kültürel ve müzikal ifadede gelişim sağlayacağı müzik türünün, Dünya müzik yaklaşımlarına bakıldığında Kodaly yönteminin felsefesine de dayandırılarak geleneksel müzikler olduğu söylenebilmektedir. Çocukların gelişim dönemlerinin öğrenmeleri üzerinde çok etkili olması ve bilinenden bilinmeyene doğru giderek müzikal ifadeye katkı sağlaması, anadilini konuşabilen çocuklara halk kültürleriyle ilgili şarkıları söyleterek, geleneksel müziklerin toplumsal müzik kültürü gelişimini ne boyutta etkilediği, Macar müzik eğitimcisi, bestecisi ve müzikoloğu Kodaly'nin yaptığı araştırmalar ve sonuçlarıyla desteklenmektedir (Özeke, 2007, s. 113). Buna bağlı olarak geleneksel şarkıların tüm öğrenciler tarafından bol bol söylenmesi ve dinlenmesinin, hedefe ulaşılmasında olumlu yönde katkı sağlaması beklenir.

Şarkı söylemek, konuşabilen her çocuğun yapabileceği bir eylem olarak değerlendirilir. Bireysellikten çok grup içerisinde ya da sınıfta birlikte söylenen şarkılar kişisel gelişimde tek başınalıktan çıkarak toplumsal olarak beraber kültürlenme sürecini harekete geçirir.

Müzik dersinde her türlü sınıf ortamında kullanılacak en ulaşılabilir materyal ses, rahatlıkla uygulanabilecek yöntem ise şarkı söylemektir. Şarkı söylemek hem dersin verimliliğini arttırmak hem de öğrenciyi derse kazandırmak ve beklenen yararı sağlamak açısından etkin olacaktır. İlkokuldan lise son sınıf seviyesine kadar her kademede ulusal şarkı dağarcığını ve şarkı söyleme alışkanlığını kazandırmak, hayatın içinden şarkılar söylemek etkin müzik eğitiminin göstergesidir (Sun, 2006, s. 8).

Çocuk eğitiminde hem çocuğa hem topluma faydası olacak konuların şarkı sözlerinde işlenmesi onların iyiye ve güzele doğru yönlenmesinde birer ışık olacaktır. Çocuklar toplumların aynasıdır. Tüm insanlığın ortak değerlerini çocuklarımıza kazandırabildiğimiz ölçüde yükselebilir, çağdaş uygarlık ve medeniyet seviyesine erişmek hedefinde ilerleyebiliriz.

Eğitim Müziğinde Çocuk Şarkıları, Özellikleri ve Bestecileri

Günümüzde çocukluk kavramı, Birleşmiş Milletler'in 20.11.1989 tarihli "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme"nin Madde 1'de sunulan tanımına göre "Bu Sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır" denilmektedir (UNICEF, 1989). Türkiye'deki 5395 sayılı "Çocuk Koruma Kanunu"nda da UNICEF sözleşmesindeki çocuk tanımı aynı kapsamda sunulmuştur (Resmî Gazete, 2005, s. 9501).

Bu tanımlamalardan yola çıkarak okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lisede öğretilen eğitim müziği şarkıları, çocuk şarkıları başlığı altında toplanmaktadır. Genel hatlarıyla çocuk şarkıları, çocuklarda istendik davranışları kazandırabilmek için eğitimde araç olarak kullanılan şarkılardır. Bu konuda Acay ve Özdemir'e göre gelişmiş ülkelerde müziğin araç olarak kullanılması kültürü oldukça yaygındır. Günlük yaşantısında şarkı söyleyen çocuğun, ritimsel olarak ona eşlik etmesi, motor becerilerini geliştirmesi ve şarkıların sözlerinden istendik davranışlar kazanması; ayrıca okul öncesi dönemde de, eğitimin genel amaçları doğrultusunda hedeflenen davranışları, müzikli oyunlar yoluyla kazanması beklenir (Uşaklıgil ve diğerleri, s. 7). Bu görüşü Antik Yunan Filozofu Aristo'nun, müziğin gerçek bir güç olduğunu, bu nedenle çocukların eğitiminde mutlaka kullanılması gerektiği ifadesi desteklemektedir (Özgür ve Aydoğan, 2009, s. 2).

Ulusal müzik kültürünün yükseltilmesi ve bireylerin müzikal gelişimlerini sağlamak amacıyla öğretilen çocuk şarkıları genel müzik eğitiminde okul şarkıları olarak düşünülmektedir. Okul şarkılarına ulaşmanın en doğru ve kolay yolu yazılı kaynak oluşturmaktır. Bu doğrultuda okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde kullanılmak üzere hazırlanan kaynakların içerik yönünden değerler eğitimine de hizmet etmesi bizi hedefe yaklaştıran adımlardan en önemlisidir. Değerler eğitimi, bir toplumun birlik – beraberlik gibi manevi duygularının ön plana çıkarıldığı istendik davranış değişikliğinin sağlanmasıdır. Bu kapsamda Unesco tarafından belirlenen 12 değer ele alınmaktadır. Bunlar;

Tablo 1. UNESCO Evrensel Yaşayan Değerler Listesi (Cihan, 2014, s. 433)

Barış	Saygı	Sevgi	İşbirliği	Mutluluk	Dürüstlük
Alçakgönüllülük	Sorumluluk	Sadelik	Hoşgörü	Özgürlük	Birlik

Genel müzik eğitiminde kullanılan müzik ders kitaplarının bu değerlerin kazanımlarını sağlaması beklenmektedir. Bu nedenle ilköğretim ve ortaöğretim müzik kitapları gerek değerler gerekse toplumsal kültürlenmeye katkısı yönünden fayda sağlayacak bilgi ve şarkılarla desteklenmelidir. Müziğin eğitim yönü burada devreye girmektedir. Özellikle Cumhuriyet'in ilanından sonra çocuk şarkılarındaki sayı yıldan yıla artış göstermiş ve bu şarkıların eğitimde kullanılma oranlarıyla ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Sağer'in (2002) 1926 – 2001 yılları arasında yazılmış okul şarkılarında ayrıca Özparlak ve Sonsel (2020, s. 12)'in ortaokul 5. ve 6. Sınıf müzik ders kitaplarında yer alan okul şarkılarında yaptıkları araştırmaları, okullarda çocukların eğitimi için hazırlanan bu kitaplardaki şarkıların çoğunun anonim halk türkülerinden oluştuğunu ve ikinci olarak en çok çocuk şarkısı bulunan bestecinin Salih Aydoğan olduğunu göstermektedir.

Bir Eğitim Müziği Bestecisi "Salih Aydoğan"

Çankırı doğumlu olan Aydoğan, ilkokulu bitirdikten sonra ortaöğrenimine Köy Enstitüsü geleneğinin ve kültürünün canlı olarak yaşadığı, Hasanoğlan Atatürk Öğretmen Okulu'nda yatılı olarak devam etmiştir. Okulun, bilim, sanat ve spor alanlarında yeteneklerine göre öğrencileri yönlendirmesi, Aydoğan'ın Osman Erdoğan'dan üç yıl boyunca aldığı klasik gitar eğitimi ve Ortaokul 1'den başlayıp lisenin sonuna kadar müzik derslerinde aldığı mandolin eğitimi, müzik eğitiminde ilk basamakları olmuştur. Okuldaki müzik öğretmeni Ahmet Kayalıdere'nin çaldığı akordeon sesinden etkilenmesi ise müzik öğretmeni olma kararının temeli olmuştur. Yükseköğrenimini 1974 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nde tamamlamış, öğretmen okulundan güzel sanatlar lisesine, anaokulundan üniversiteye değin hemen her tür ve düzeydeki eğitim kurumunda müzik eğitimcisi olarak çalışmıştır. 1978 – 1981 yılları arasında Gazi Yüksek Öğretmen Okulu'nda asistan olarak çalışmış, 11 yıl gibi uzun bir sürenin ardından 1992'de, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'ndeki görevine dönmüştür. Ülkü Özgür'le birlikte, müzik sanatının en temel alanı olan müziksel işitme okuma yazma ve kuram alanındaki eksikliği gidermek üzere birlikte bir dizi yayın yapmışlardır. 2000- 2002 yıllarında, Kültür Bakanlığı Çocuk Kitapları Yayın Danışma Kurulu üyeliği yapmıştır. TRT Müzik Dairesinde Çocuk ve Gençlik Müziği Repertuar Kurulundaki üyelik görevi sırasında ise, çocuk sayışma ve tekerlemelerinin "Eveleme Develeme" adlı bir CD'de toplanmasında danışmanlık yapmıştır. Aydoğan çok sayıda şarkı ve kitap yazarak üretken bir eğitimci olmuştur. Günümüzde kitapları halen basılmakta ve eğitim müziğinde yaygın olarak kullanılmaya devam etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, eğitim müziği dağarına en çok şarkı kazandırmış olan besteci-eğitimci Salih Aydoğan'ın tüm çocuk şarkılarının künye bilgileri, ses sınırları, tonalite durumları, içerdiği UNESCO değerleri ve tekseslilik/çokseslilik durumları açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda ikinci amaç, elde edilen verilerle ilerde yapılacak olan eğitim müziği araştırmaları için kaynak oluşturmaktır.

Problem Durumu

Araştırmanın problem cümlesi "Salih Aydoğan'ın bestelemiş olduğu çocuk şarkıları, eğitim müziği açısından nasıl bir görünüm sergilemektedir?" olarak tespit edilmiştir. Bu ana problem ışığında şu alt problemlere yanıt aranmıştır;

1. Salih Aydoğan tarafından bestelenen çocuk şarkılarının künye bilgileri nasıldır?

2. Salih Aydoğan'ın bestelediği çocuk şarkılarının ses sınırları, tonal/makamsal/modal durumlarına göre, UNESCO değerler eğitimi ve tek seslilik çok seslilik durumu nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Eğitim müziği bestecilerinin ürünleri olan çocuk şarkıları, çocuklara iyiyi, güzeli, doğruyu öğretmeyi hedefleyen, dil, din, renk ayrımı yapmayan yapıtlardır. Türk eğitim müziği dağarında yer alan şarkıların içeriklerinin farklı yönlerden incelenmesi ise hem müzik öğretmenlerinin meslek hayatlarında kullanabilmesi için bir kılavuz olması açısından hem de ilerde yapılacak araştırmalara ışık tutması açısından önem arz etmektedir. Alanyazın taramasında bestecilere ait çalgı müziklerinin farklı değişkenler açısından incelendiği araştırmalara çok sayıda rastlanırken çocuk şarkılarına dair kılavuz bir inceleme araştırmasına rastlanamamıştır. Müzik ders kitaplarının analiz edildiği ve müzik öğretmenleri ile görüşme

yapılan araştırmalarda alana en çok beste kazandıran Salih Aydoğan, Muammer Sun, Mahir Dinçer, Saip Egüz gibi bestecilerin eserlerinin incelenmesi hem müzik eğitimcileri hem öğretmen adayları hem de bu alanda araştırma yapmak isteyenler açısından oldukça önem arz etmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Eğitim müziği bestecisi Salih Aydoğan'ın bestelediği çocuk şarkılarını künye bilgileri, ses sınırları, tonal/makamsal/modal durumları, UNESCO değerler eğitimi ve tekseslilik/çokseslilik durumlarına göre incelemeyi amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, "araştırmacının bir problem durumu hakkında belirli zaman aralıklarında oluşturulan kaynakların veya bu problem durumuna yönelik farklı zamanlarda çeşitli kaynaklar tarafından üretilmiş dokümanları incelemesi" olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Krippendorffise, doküman analizini "kaynaklardan ve metinlerden geçerli ve güvenilir veriler toplanmasında kullanılan bir araştırma yöntemi olarak tanımlamaktadır (Giannantonio, 2010, s. 392).

Evren ve Örneklem

Araştırmada Salih Aydoğan'a ait tüm çocuk şarkılarına ulaşılması ve incelenmesi hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda bestecinin 1981-2020 seneleri arasında yayınladığı tüm kaynaklarına ulaşılmış ve içeriğindeki şarkılardan bir şarkı havuzu oluşturulmuştur. Farklı kaynaklarda bulunan aynı şarkılar örnekleme dahil edilmemiş ve eleme sonucunda 137 şarkı araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Aydoğan'ın yayınladığı tüm kitaplar ve bu kitaplarda bulunan tüm şarkılar çalışmaya dahil edildiği için örneklem evreni temsil etmektedir.

Verilerin Toplanması, Analizi ve Yorumlanması:

Araştırmada verilerin toplanması için çocuk şarkılarının incelenmesi amacı ile araştırmacılar tarafından geliştirilen "çocuk şarkısı inceleme formu" kullanılmıştır. İlgili beş bölümden oluşmakta ve şarkıların künyelerini, ses sınırlarını, tonalite/makam/modalite durumlarını, UNESCO değerler eğitimini ve tekseslilik/çokseslilik durumlarını belirlemeyi hedeflemektedir. Oluşturulan form, çocuk şarkıları ve eğitim müziği besteleme alanında 3 alan uzmanının görüşüne sunulmuş ve son halini almıştır. Forma göre incelenen çocuk şarkıları tablolaştırılmış ve elde edilen veriler güvenirlik sağlanması için yine alan uzmanlarına ve bestecinin kendisine kontrol ettirilmiştir. Elde edilen veriler ilgili başlıklar altında sunulmuştur.

BULGULAR VE YORUM

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular ve bulgulara dayalı yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar alt problem sırasına göre verilmiştir.

Tablo 2. Salih Aydoğan Çocuk Şarkılarının Künyeleri

Şarkı Adı	Bulunduğu kitap	Yayın tarihi	Yayınevi
Ben ve Dünya	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Küçük Fidan	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Düğüm-Çözüm	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası

Kümesteki tilki	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Bahar Gelir	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Ormanda	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Bilmece	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Yumurta	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Evler	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Uygarlık Yolu	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Ey Ata Minnet Sana	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Canım Annem	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Ormanda Bir Çam Olsam	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Eksik Olma	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Bir Yurt Ki	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Öğüt	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Çağrı	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Bir Kedim Var	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Doğ Güneşim	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Uçurtma	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Ata'ya Yemin	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Düğün	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Şakacı Şarkı	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Bir Dünya Bırakın	Bir Dünya Bırakın	1981	Ayyıldız Matbaası
Avcı	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Ne Gerek	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Bulut Olsam	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Üç Komşu	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
El Ele	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Masal	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Bilmece	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Üç Şey	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Kuş Ve Kış	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Kırk Yıllık Sirke	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Bilmece	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Bakkal Amca	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Karlı Dağlar	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Okunaksız Mektup	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Müzik Sevgisi	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Konuşan Kuş ile Düşünen Kuş	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa

Ormanda	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Dağdan Denize	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Serçe	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Yaşam Boyu	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Düş ile Gerçek	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Göçmen Kuşlar	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Bremen Mızıkacıları	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Öğretmen Marşı	Yaşasın Müzik	1982	Önder Matbaa
Okula Geldim	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Sevgili Okulumuz	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Cumhuriyet Marşı	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Güzel Evim	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Mutlu Aile	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Hoş Geldin Yeni Yıl	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Temizlik Şarkısı	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Beslenme Türküsü	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Tatil Bizi Bekliyor	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Yuvaya Dönüş	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Güzel Güz	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Cumhuriyet Cumhuriyet	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Bayrağım	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Kıştan Kim Korkar	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Kış	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Taşıtlar	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Kim Sürer Taşıtları	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Mektup Yazdım	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Haberleşme Türküsü	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Geldi İlkbahar	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
İlkbahar	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Dinlenmeyi Hakettik	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Okulumuzun Bölümleri	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Yönler	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Cumhuriyet Bayramı	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
İlçemiz	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Şirin İlçemiz	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Mutluluk Şarkısı	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Yeryüzü	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları

Gökyüzü	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Köyüm	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Türk Köylüsü	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Kolayı Var	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Enerji Türküsü	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Tatil Geldi	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Mavi Bilye	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Dünyamız ve gökyüzü	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Su	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Uyum	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Hayvan Sevgisi	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Gizli Güç	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Sevgili Yurdum	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
En Güzel Yönetim	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Anadolu İnsanı	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Dolu Dolu Anadolu	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Hangisinden Geçilir ki	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Sağlık Şarkısı	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Atomlar Ve Moleküller	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Elektrik	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Güzel Yurdum	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Balın Tadı	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Cumhuriyet Güneşi	Ezgilerle Üniteler	1988	Galeri Arkadaş Yayınları
Nazlı Bayrağım	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Yorgun Sonbahar	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Trafik	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Dizekte Neler Var	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Atatürk Yoktu	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Fa Sol La	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Kırk Küp	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Yoğurt	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi

Kartal	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Ya Tutarsa	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
23 Nisan Türküsü	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
En Güzel Şarkılar Yurduma	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Bilginin Türküsü	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Türkiyem	Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	2007	Arkadaş Yayınevi
Aslan Mehmetçik	5. sınıf Müzik Ders Kitabı	2002	Elit Yayıncılık
Sonbahar	5. sınıf Müzik Ders Kitabı	2002	Elit Yayıncılık
Bilmece	5. sınıf Müzik Ders Kitabı	2002	Elit Yayıncılık
Bilmece	5. sınıf Müzik Ders Kitabı	2002	Elit Yayıncılık
Bizim Bayram 23 Nisan	5. sınıf Müzik Ders Kitabı	2002	Elit Yayıncılık
Top	Renklerle Müzik Eğitimi	2017	Arkadaş Yayınevi
Sevgi Gerek	Renklerle Müzik Eğitimi	2017	Arkadaş Yayınevi
Okudum Yazdım	Renklerle Müzik Eğitimi	2017	Arkadaş Yayınevi
Yurdum	Renklerle Müzik Eğitimi	2017	Arkadaş Yayınevi
Atatürk'ün çiçekleri	Renklerle Müzik Eğitimi	2017	Arkadaş Yayınevi
Cumhuriyet Atam'dan Emanet	Renklerle Müzik Eğitimi	2017	Arkadaş Yayınevi
Saat	Renklerle Blokflüt Öğreniyorum	2016	Arkadaş Yayınevi
Bir Papağanım Var	Renklerle Blokflüt Öğreniyorum	2016	Arkadaş Yayınevi
Merdiven	Renklerle Org Öğretimi	2020	Arkadaş Yayınevi
Boğa ile Kurbağa	Renklerle Org Öğretimi	2020	Arkadaş Yayınevi
Bilmece	Renklerle Org Öğretimi	2020	Arkadaş Yayınevi
Babacığım	Renklerle Org Öğretimi	2020	Arkadaş Yayınevi
Kar	Renklerle Org Öğretimi	2020	Arkadaş Yayınevi
Martı	Renklerle Org Öğretimi	2020	Arkadaş Yayınevi
Saksı	Renklerle Org Öğretimi	2020	Arkadaş Yayınevi
Arı Köylüler	Hayat Kaynağımız Müzik	1992	Arkadaş yayınevi
İzcinin Türküsü	Hayat Kaynağımız Müzik	1992	Arkadaş Yayınevi

Tablo 3. Aydoğan Kitaplarından Seçilen 137 Çocuk Şarkısının Kitaplara Dağılımı

Kitapların Adı	Şarkı Sayısı
Ezgilerle Üniteler	52
Bir Dünya Bırakın	24
Yaşasın Müzik	24
Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz	14
Renklerle Org Öğretimi	7
5. Sınıf Müzik Ders Kitabı	5
Renklerle Müzik Eğitimi	6
Renklerle Blokflüt Öğreniyorum	2
Hayat Kaynağımız Müzik	2

Tablo 2 ve 3'te Aydoğan'ın 1988 yılına ait Ezgilerle Üniteler - 52 şarkı, 1981 yılına ait Bir Dünya Bırakın - 24 şarkı , 1982 yılına ait Yaşasın Müzik - 24 şarkı, 2007 yılına ait Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz - 14 şarkı, 2020 yılına ait Renklerle Org Öğretimi - 7 şarkı, 2017 yılına ait Renklerle Müzik Eğitimi - 6 şarkı, 2002 yılına ait 5. Sınıf Müzik Ders Kitabı - 5 şarkı, 1992 yılına ait Hayat Kaynağımız Müzik - 2 şarkı, 2016 yılına ait Renklerle Blokflüt Öğreniyorum - 2 şarkı olmak üzere 9 kitaptan toplam 137 şarkı araştırma kapsamına alınmıştır. Bu incelemeye göre İlkokul müzik dersi üniteleri için yazılmış en kapsamlı şarkı içeriğine sahip olmasından dolayı "Ezgilerle Üniteler" kitabı şarkı sayısı bakımından diğerlerinden fazladır.

Tablo 1'de kitapların yayınevleri durumu incelendiğinde 1981 yılında Ayyıldız Matbaa ile, 1982 yılında Önder Matbaa ile, 1988 yılında Galeri Arkadaş Yayınları ile, 2002 yıllarında Elit Yayıncılık ile, 1992, 2007, 2016, 2017 ve 2020 yıllarında Arkadaş Yayınevi ile basıldıkları görülmektedir. Basım tarihlerine göre kitapların sıklıkla 2000'li yıllarda yayımlandığı görülmektedir.

Aynı tabloya göre Aydoğan'ın Arkadaş Yayınevi ile diğerlerine göre daha çok çalışma yaptığı tespit edilmiştir. Aydoğan bunun sebebini, Arkadaş yayınevi ile müzik öğretmenlerine ve çocuklara ulaşmanın daha kolay olmasına bağlamıştır.

3.2. 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 4. Salih Aydoğan Çocuk Şarkılarının Ses Sınırları, Tonal/Makamsal/Modal Durumları, Tek Sesli/ Çok Sesli Durumları, Unesco Değerleri Bakımından İncelenmesi

Şarkı adı	Ses sınırı	Tonalite/ Makam/ Modalite Durumu	Tek sesli/ Çok sesli Durumu	İçerdiği Unesco Değerleri
Ben ve Dünya	Mi4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur

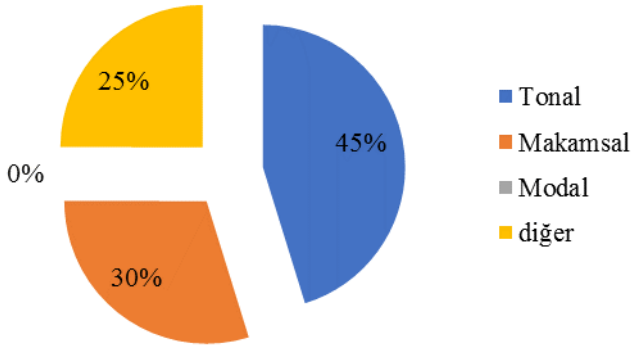
Küçük Fidan	Mi4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Saygı-Sevgi
Düğüm-Çözüm	Do4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Sorumluluk
Kümesteki tilki	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek Sesli	Değer yoktur
Bahar Gelir	Mi4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Ormanda	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Bilmece	Do4 – La4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Yumurta	Mi4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Evler	Mi4 – Re5	Mi Kürdi	Tek sesli	Değer yoktur
Uygarlık Yolu	Do4 – Re5	Re Hüseyni	Tek sesli	Barış
Ey Ata Minnet Sana	Do4 – Re5	Re Minör	Tek sesli	Özgürlük-Sevgi
Canım Annem	Si4 – Si b.5	Rast	Tek sesli	Sevgi
Ormanda Bir Çam Olsam	Do4 – La4	Mi Kürdi	Tek sesli	Değer yoktur
Eksik Olma	Do4 – Re5	Mi Hüseyni	Tek sesli	Mutluluk-Sevgi
Bir Yurt Ki	Mi4 – Do5	Buselik	Tek sesli	Sevgi
Öğüt	Re4 – Do5	Re Hüseyni	Tek sesli	Sevgi-Saygı
Çağrı	Do4 – Re5	Re Hüseyni	Tek sesli	Hoşgörü-Mutluluk-Birlik
Bir Kedim Var	Do4 – La4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Doğ Güneşim	Do#4 – Re5	Mi Hicaz	Tek sesli	Mutluluk
Uçurtma	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Sevgi
Ata'ya Yemin	Do4 – Mib. 5	Re Karcığar	Tek sesli	Özgürlük
Düğün	Re4 – Re5	Hümayun	Tek sesli	Birlik-Mutluluk
Şakacı Şarkı	Do4 – Do5	Re Minör	Tek sesli	Birlik
Bir Dünya Bırakın	Do4 – Re5	Rast	Tek sesli	Birlik-Barış-Sevgi
Avcı	Sol4 – La4	Sol Kararlı	Tek sesli	İş birliği
Ne Gerek	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Sevgi
Bulut Olsam	Fa4 – La4	Fa Majör	Tek sesli	Özgürlük
Üç Komşu	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
El Ele	Mi4 – Do5	Sol Kararlı	Tek sesli	Birlik
Masal	Mi4 – La4	Mi Kararlı	Tek sesli	Mutluluk
Bilmece	Mi4 – La4	Sol Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Üç Şey	Mi4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Sevgi
Kuş Ve Kış	Mi4 – La4	Mi Kararlı	Tek sesli	Sorumluluk
Kırk Yıllık Sirke	Mi4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Bilmece	Mi4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Bakkal Amca	Fa4 – La4	Sol Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Karlı Dağlar	Re4 – La4	Re Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Okunaksız Mektup	Re4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur

Müzik Sevgisi	Re4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Sevgi-Mutluluk
Konuşan Kuş ile Düşünen Kuş	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Ormanda	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Dağdan Denize	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Serçe	Re4 – Sib. 4	Re Minör	Tek sesli	Sorumluluk
Yaşam Boyu	Do4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Mutluluk-Sorumluluk
Düş ile Gerçek	Do4 – Re5	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Göçmen Kuşlar	Mi4 – Re5	Re Hüseyni	Tek sesli	Sevgi
Bremen Mızıkacıları	Do4 – Re5	Fa Majör	Tek sesli	Birlik
Öğretmen Marşı	Re4 – Mi5	Re Minör	Tek Sesli	Sevgi-Saygı
Okula Geldim	Re4 – Si4	Re Majör	Tek sesli	Mutluluk-Sevgi
Sevgili Okulumuz	Re4 – Si4	Mi Hüseyni	Tek sesli	Sevgi-Barış-Birlik
Cumhuriyet Marşı	Do4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Özgürlük
Güzel Evim	Mi4 – Si4	Mi Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Mutlu Aile	Do4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Mutluluk – Sevgi
Hoş Geldin Yeni Yıl	Re4 – Si4	Re Majör	Tek sesli	Mutluluk
Temizlik Şarkısı	Do4 – Do5	Fa Majör	Tek sesli	Sorumluluk-Mutluluk
Beslenme Türküsü	Do4 – La4	La Minör	Tek sesli	Değer yoktur
Tatil Bizi Bekliyor	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Yuvaya Dönüş	Re4 – Si4	Re Majör	Tek sesli	Sevgi-Mutluluk
Güzel Güz	Re4 – Do5	Mi Kürdi	Tek sesli	Değer yoktur
Cumhuriyet Cumhuriyet	Mi4 – Do5	Mi Minör	Tek sesli	Özgürlük
Bayrağım	Mi4 – Do5	Mi Kürdi	Tek sesli	Sevgi – Saygı
Kıştan Kim Korkar	Do4 – Do5	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Kış	Re4 – Do5	Mi Hicaz	Tek sesli	Değer yoktur
Taşıtlar	Do4 – Do5	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Kim Sürer Taşıtları	Mi4 – Do5	Fa Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Mektup Yazdım	Re4 – Si4	Hicaz	Tek sesli	Değer yoktur
Haberleşme Türküsü	Re4 – Do#5	Hicaz	Tek sesli	Değer yoktur
Geldi İlkbahar	Do#4 – Si4	Re Minör	Tek sesli	Değer yoktur
İlkbahar	Do4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Dinlenmeyi Hakettik	Si4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Mutluluk
Okulumuzun Bölümleri	Fa4 – Do5	Fa Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Yönler	Do4 – Do#5	Re Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Cumhuriyet Bayramı	Do4 – Reb. 5	Fa Minör	Tek sesli	Değer yoktur
İlçemiz	Do4 – Re5	Hümayun	Tek sesli	Değer yoktur

Şirin İlçemiz	Do4 – Re5	Hümayun	Tek sesli	Değer yoktur
Mutluluk Şarkısı	Do4 – Re5	Do Majör	Tek sesli	Mutluluk
Yeryüzü	Si4 – Re5	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Gökyüzü	Si4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Köyüm	Re4 – Re5	Mi Kürdi	Tek sesli	Değer yoktur
Türk Köylüsü	Do4 – Do5	Re Hüseyni	Tek sesli	Sevgi-Mutluluk
Kolayı Var	Re4 – Do5	Mib. Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Enerji Türküsü	Re4 – Do5	Re Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Tatil Geldi	Si4 – Re5	Mi Minör	Tek sesli	Değer yoktur
Mavi Bilye	Do4 – Si4	Re Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Dünyamız ve gökyüzü	Si4 – Re5	Si Minör	Tek sesli	Değer yoktur
Su	Si4 – Re5	Mi Minör	Tek sesli	Değer yoktur
Uyum	Re4 – Re5	Re Minör	Tek sesli	Değer yoktur
Hayvan Sevgisi	Do4 – Mi5	Do Majör	Tek sesli	Sevgi-Sorumluluk
Gizli Güç	Do4 – Sib. 4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Sevgili Yurdum	Do4 – Do5	Re Minör	Tek sesli	Sevgi
En Güzel Yönetim	Re4 – Re5	Re Minör	Tek sesli	Özgürlük – Birlik
Anadolu İnsanı	Do4 – Mi5	Re Hüseyni	Tek sesli	Sevgi
Dolu Dolu Anadolu	Do4 – Re5	Re Minör	Tek sesli	Sevgi
Hangisinden Geçilir ki	Do4 – Re5	Re Minör	Tek sesli	Değer yoktur
Sağlık Şarkısı	Do4 – Do5	Fa Majör	Tek sesli	Sorumluluk
Atomlar ve Moleküller	Do4 – Do5	Re Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Elektrik	Si4 – Do5	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Güzel Yurdum	Do4 – Mib. 5	Re Hicaz	Tek sesli	Sevgi
Balın Tadı	Si4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Birlik-Barış
Cumhuriyet Güneşi	Si4 – Do5	Nikriz	Tek sesli	Mutluluk-Özgürlük
Nazlı Bayrağım	Mi4 – Do5	Mi Kürdi	Tek sesli	Sevgi
Yorgun Sonbahar	Re4 – Do5	Mi Kürdi	Tek sesli	Değer yoktur
Trafik	Sol4 – La4	Sol Kararlı	Tek sesli	İş birliği
Dizekte Neler Var	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Atatürk Yoktu	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Özgürlük
Fa Sol La	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Kırk Küp	Do4 – Do5	Sol Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Yoğurt	Re4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Kartal	Mi4 – Re5	Fa Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Ya Tutarsa	Do4 – Si4	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
23 Nisan Türküsü	Do4 – Re5	Do Majör	Tek sesli	Mutluluk

En Güzel Şarkılar Yurduma	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Sevgi
Bilginin Türküsü	Do4 – Mib. 5	Fa Majör	Tek sesli	Mutluluk
Türkiyem	Si4 – Mi5	Mi Minör	Tek sesli	Sevgi
Aslan Mehmetçik	Do4 – Re5	Do Majör	Tek sesli	Sevgi
Sonbahar	Si4 – Re5	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Bilmece	Do4 – La4	Re Hüseyni	Tek sesli	Değer yoktur
Bilmece	Do4 – La4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Bizim Bayram 23 Nisan	Si4 – Re5	Do Majör	Tek sesli	Özgürlük-Mutluluk
Top	Sol4 – La4	Sol Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Sevgi Gerek	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Sevgi
Okudum Yazdım	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Yurdum	Re4 – La4	Re Minör	Tek sesli	Sevgi
Atatürk'ün çiçekleri	Re4 – La4	Re Minör	Tek sesli	Sevgi
Cumhuriyet Atam'dan Emanet	Do4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Saat	Fa4 – La4	Fa Kararlı	Tek sesli	Değer yoktur
Bir Papağanım Var	Do4 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Merdiven	Do4 – Mi4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Boğa ile Kurbağa	Do4 – Mi4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Bilmece	Do4 – Mi4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Babacığım	Do4 – Fa4	Do Majör	Tek sesli	Sevgi
Kar	Do4 – Sol4	Do Majör	Tek sesli	Mutluluk
Martı	Do4 – Sol4	Do Majör	Tek sesli	Değer yoktur
Saksı	Do4 – La4	Do Majör	Tek sesli	Sorumluluk
Arı Köylüler	Do4 – Sib.4	Re Minör	Tek sesli	Birlik
İzci'nin Türküsü	Si3 – Do5	Do Majör	Tek sesli	Birlik

Tablo 4'te yer alan 137 şarkı ses sınırları durumundan incelendiğinde 15 şarkıda Do4 - La4, 15 şarkıda Do4 - Do5, 14 şarkıda Do4 - Re5, 11 şarkıda Fa4 - La4, 10 şarkıda Mi4 - La4 olduğu, 6 ve daha az şarkıda diğer aralıkların görüldüğü tespit edilmiştir. Bu kapsamda en çok kullanılan ses aralıkları; 6'lı, 8'li, 9'ludur. Şarkılarda en yakın 2'li aralık, en geniş 11'li ararlık kullanmıştır. Çocukların ses sınırları düşünüldüğünde ilköğretim 1. ve 2. Kademeye uygun oldukları görülmektedir.

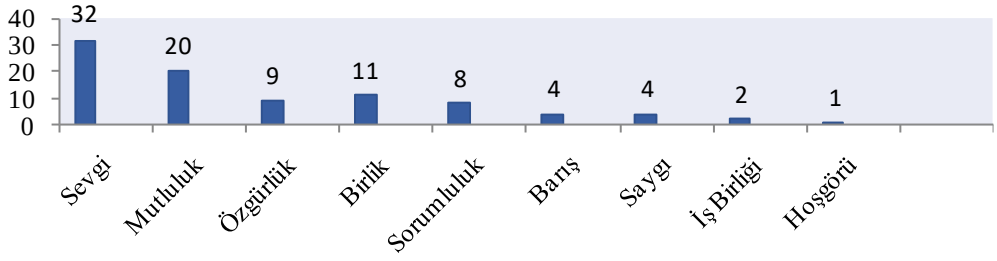
Grafik 1. Şarkıların Tonalite – Makamsal – Modalite – Diğer durumlarının incelenmesi

Yukarıdaki Grafikte görüldüğü üzere şarkıların tonal/makamsal/modal durumları incelendiğinde, %45,9 tonal ve %32,8 makamsal olarak, %21,1'inin de karar sesleri baz alınarak bestelendikleri tespit edilmiştir. Sağer, Cumhuriyetten günümüze okul şarkıları üzerine yaptığı inceleme kapsamında, bu sonucun sebebini, Aydoğan'ın çevresel etmenlerin bilinçaltımızda oluşturduğu izlenimlerin yansıması olarak belirttiğini söylemektedir (2002, S. 79).

Tablo 5. Şarkıların Tek Sesli/Çift Sesli Durumlarının İncelenmesi

Tek Sesli	Çift Sesli
137	-

Yapılan değerlendirmelere göre 137 şarkı tek seslidir. Kaynaklar incelendiğinde çift sesli şarkılara da rastlanmış; ancak ana ezgi besteciye ait olmadığı için incelemeye dahil edilmemiştir. Bu nedenle Aydoğan çocuk şarkılarının genel müzik eğitiminde daha çok ilköğretim seviyesine hitap ettiği görülmektedir.

Grafik 2. Şarkıların Unesco Değeri Bakımından İncelenmesi

Yapılan incelemeler doğrultusunda 66 şarkıda Sevgi, Mutluluk, Özgürlük, Birlik, Sorumluluk, Barış, Saygı, İş Birliği, Hoşgörü konuları işlenmiş, kalan 79 şarkıda ise Unesco değerine rastlanmamıştır. Aydoğan'ın en çok Sevgi ve Mutluluk temalarını işlediği görülmektedir. Alçakgönüllülük, Sadelik, Dürüstlük konularında örneklere rastlanmamıştır. Sevgi ve Mutluluk değerleri küçük yaşlarda temele oturtulan ve çocuklar tarafından anlaşılıp ifade edilmesi daha kolay olan duygular olduğu için çocuk şarkılarında yoğun olarak işlendiği görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Aydoğan kitaplarında yer alan 137 çocuk şarkısı, künyeleri ve tonal/makamsal/modal durumları, ses aralıkları, tek sesli-çok sesli durumları ve içerdiği UNESCO değerleri bakımından analiz edilmiştir. Yapılan bu analiz çalışmaları sonucunda

1. 1981 ve 2020 yılları arasında yayımlanan kitaplarda bulunan 137 şarkıdan, 52 Şarkı ile %37,5'ini oluşturan "Ezgilerle Üniteler" en çok şarkıya ulaşılan kaynak olmuştur. Şarkı sayısı bakımından öne çıkan diğer kaynaklar ise %17 ile "Bir Dünya Bırakın" ve %17 ile "Yaşasın Müzik" olmuştur. Besteci 1900'lü yıllarda, son yıllara göre daha çok bestesini paylaşmıştır. Bu yüzden son yıllarda daha fazla kitabı basılmış olmasına rağmen bestecilik yönünün ön plana çıktığı yıllar ilk yayım yıllarıdır.

2. Eğitici çocuk şarkılarından, aktarma şarkılar ve anonim şarkılar, Aydoğan'ın eğitim müziği besteciliği yönü incelendiği için araştırmaya dahil edilmemiştir. Bu kapsamda şarkıların %45'inin öykünme türünde olduğu, %55'inin ise Türk Okul Şarkıları türünde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu sonuç Aydoğan'ın Türk okul şarkıları türüne ağrılık verdiğini göstermektedir. Yapılan araştırmalar okul şarkılarında en çok bestesi bulunan kişinin Salih Aydoğan olduğunu göstermektedir (Sağer, Alkar, Özparlak ve Sonsel). Bu durum, Aydoğan'ın genel müzik eğitimi derslerinde söylenen şarkılarıyla eğitim müziği besteciliği yönünü ön plana çıkarmaktadır. Kalaycıoğlu'nun (2009) yüksek lisans tez çalışmasında ilköğretim 1. Sınıftan 8. Sınıfa kadar müzik dersinde kullanılan okul şarkılarının eğitim müziği besteleme teknikleri açısından yaptığı incelemede en çok kullanılan şarkı türünün %27,87 ile öykünme şarkılar ve %27,87 ile anonim şarkılar, hemen arkasından bu sırayı %21,16 ile Türk okul şarkıları takip etmektedir. Bu doğrultuda Aydoğan şarkılarının yapılan araştırmada Öykünme şarkılar ve Türk okul şarkıları kategorisinde katkı sağladığı görülmektedir.

3. Çocukların ses sınırları dikkate alınarak yapılan incelemede şarkılarda en çok dokuzlu, sekizli ve altılı aralıkların kullanıldığı görülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın yayımladığı "Çocuk Gelişimi ve Eğitimi" için oluşturduğu müzik albümünde okul öncesi dönemde kullanılması gereken ses aralığının re4 – la4 olarak belirtilmesi Aydoğan şarkılarının %21,2'sinin bu kademede kullanılabileceğini söylemektedir (2013, s. 29). Yönetken'e göre çocukluk çağı, 0 – 13 yaş arasını kapsamaktadır. 0 – 6 yaş 1. dönem, 6 – 9 yaş 2. dönem ve 9 – 13 yaş 3. dönem olarak üç farklı dönemde inceleyebiliriz. 1. Dönemde çocuk seslerinde üçlü, dörtlü ya da beşli aralık elde edilebilir. 2. Dönemde ses aralığı biraz genişleyerek beşli ve altılı aralığa ulaşır. 3. Dönemde ses aralığı bir oktava ulaşabildiği gibi bir oktavı geçen sesler de olabilir. Mutasyon dönemi denilen ses değişimi dönemi özellikle erkeklerde 3.dönemde başlar (1952). Bu nedenle incelemede ortaya çıkan ses aralıklarının daha çok ilköğretim 1. Ve 2. Seviyeye uygun olduğu tespit edilmiştir.

4. Tonal/makamsal/modal durumları incelendiğinde tonal bestelerin%45,98'lik dilimle öne çıktığı görülmektedir. Bu sırayı %32,84'lük dilimle makamsal, %21,16'lık dilimle diğer dediğimiz karar seslerinin baz alındığı besteler takip etmektedir. 19 şarkı ile en çok kullanılan karar sesinin "Fa" olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili yapılan bir diğer inceleme Aydoğan'ın şarkılarında en çok Majör tonları kullandığını göstermektedir (Sağer, 2002, s. 78). Alkar'ın 218 şarkı üzerinde yaptığı incelemesi de majör tonların diğerlerine göre daha ön planda olduğunu göstermektedir (2008, s. 72).

Aydoğan bestelerinin de bu doğrultuda genel tabloyla paralellik gösterdiği söylenebilmektedir.

5. Tek sesli/Çok sesli durumlarına bakıldığında şarkıların çoğunlukla tek sesli olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalar 50'li yıllardan sonra şarkıların çoğunlukla tek sesli olarak yazıldığını göstermektedir (Sağer, 2002, s. 212). Okullardaki müzik eğitiminde öğrencilerin genelinin çok sesli şarkıları söylerken zorlanmaları, uygun olmadığını göstermektedir.

6. Çalışma kapsamında tespit edilen değerler, Sevgi, Mutluluk, Özgürlük, Birlik, Sorumluluk, Barış, Saygı, İş Birliği, Hoşgörüdür. Bu değerlerden en çok öne çıkan Sevgi olmuştur. Toplumsal olarak her şeyin Sevgi temelleri üzerine oturtulması bu değerin çocuk şarkılarında da ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Alçakgönüllülük, Sadelik, Dürüstlük konularının işlenmemiş olması daha sonraki yaşlarda daha anlaşılır olmasından kaynaklanmaktadır. Konuyla ilgili Sağer'in Aydoğan'ın 114 şarkısı üzerinde yaptığı incelemede, en çok tabiat, hayvan ve vatan sevgisini ele aldığı görülmektedir (2002). Taylan'ın "Türk Makam Müziği Çocuk Şarkıları Üzerine" yaptığı inceleme de Vatan sevgisi konusunun çocuk şarkılarında yoğun olarak kullanıldığını göstermektedir (2018, s. 57). Alkar'ın İlköğretim Müzik Eğitimi dersinde 2007-2008 Eğitim Öğretim yılında okutulan öğrenci çalışma kitaplarında yer alan şarkıların konuları üzerine 218 şarkıda yaptığı incelemede (2008) en çok işlenen konunun "Aşk, Atatürk ve Hayvanlar" olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, Aydoğan bestelerinin Sevgi değerinin aktarılmasında ön plana çıkmasını sağlamaktadır.

- Çocukların ses sınırları baz alınarak yapılan incelemeler doğrultusunda şarkıların hangi kademede kullanılması gerektiği önem taşımaktadır. Çünkü ses gelişimi fiziksel gelişim dönemleriyle kişiden kişiye birebir tutarlılık göstermese de yakın dönemlerde olduğu için özellikle gelişim döneminde dikkat edilmesi gereken bir konudur. Bu nedenle eğitimcilerin gerekli kazanımlar doğrultusunda dikkatli şarkı seçimi yapmaları gerekmektedir. Eğer konu kapsamında öğretilmeye karar verilen şarkının ses sınırları uymuyorsa transpoze ya da göçürme dediğimiz teknikle şarkılar uygun ses aralıklarına taşınabilmektedir.

- Yapılan incelemeler doğrultusunda bilinenden bilinmeyene aktarma yönüyle Aydoğan şarkılarının çalgı eğitiminde kullanılması okulda müzik eğitimi alan öğrenciler için kolaylık sağlayacaktır. Bu yönüyle çalgı eğitimi metodları da araştırmaya dahil edilerek çalgı eğitimcilerine kaynak göstermektedir.

- Eğitim müziği besteleme teknikleri üzerine yapılan çok sayıda araştırma makalenin yazılması konusunda oldukça destekleyici olmuş ve eğitimcileri yönlendirme konusunda birer kılavuz niteliği taşımaktadırlar.

- Şarkıların bulunduğu kitap künyeleri hakkında yapılan incelemeler öğreticilerin kaynağa ulaşmasını kolaylaştırmak amacıyla incelenerek gerekli ses sınırları, değerleri, tonal/makamsal/modal durumları açısından eşlik için rehber niteliği taşımaktadır.

- Şarkıların genel müzik eğitiminde kullanılma durumlarına bakıldığında öykünme ve Türk okul şarkıları türünde çokça örnek listelenerek bestecinin hangi alanlarda yoğun olarak çalıştığı gösterilmektedir. Bu durum kaynaklara ulaşımı kolaylaştırmakta bundan sonra yapılacak olan çalışmalara örnek teşkil etmektedir.

- Şarkıların daha önceki araştırmalarda besteci üzerinden değil de okul şarkıları bazında incelenmiş olması, kişilerin ön planda olmasını sağlamayarak bu çalışmada bestecinin ön plana çıkarılarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamıştır.

KAYNAKÇA

Alkar, R. (2008). *İlköğretim Müzik Eğitimi Dersinde 2007-2008 Eğitim Öğretim Yılında Okutulan Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Şarkıların Müziksel Amaçları Bakımından Analizi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Aydoğan, S. (1961). *Bir Dünya Bırakın.* (1. Baskı), Ayyıldız Matbaası.

Aydoğan, S. (1982). *Yaşasın Müzik*. Önder Matbaa.

Aydoğan, S. (1992). *Hayat Kaynağımız Müzik Ortaokul 1-2-3*. Arkadaş Yayınevi.

Aydoğan, S., & Tunçer, H. (1988). *Ezgilerle Üniteler.* (1. Baskı), Galeri Arkadaş Yayınları.

Aydoğan, S. (2007). *Oynayarak Eğlenerek Müzik Dilini Öğreniyoruz.* Arkadaş Yayınevi.

Aydoğan, S. (2001). *Evrensel Koro Şarkıları.* (1. Baskı), Elit Yayıncılık.

Aydoğan, S. (2002). *İlköğretim 5. Sınıf Müzik Ders Kitabı.* Elit Yayıncılık.

Aydoğan, S. (2016). *Renklerle Blokflüt Öğreniyorum.* (2. Baskı), Arkadaş Yayınevi.

Aydoğan, S. (2017). *Renklerle Müzik Eğitimi.* (9. Baskı), Arkadaş Yayınevi.

Aydoğan, S., & İlik, A. (2017). *Blokflüt ile Müzik Eğitimi.* (35. Baskı), Arkadaş Yayınevi.

Aydoğan, S. (2020). *Renklerle Org Öğretimi.* (19. Baskı), Arkadaş Yayınevi.

Giannantonio, C., M. (2010). *Book Review: Krippendorff, k. (2004). Content Analysis: An introduction to its methodology.* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage, Organizational Research Methods, 13(2), (392 394).

Cihan, N. (2014). Okullarda değerler eğitimi ve Türkiye'deki uygulamaya bir bakış. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, *9*(2), 429-436.

Değer, A. Ç. (2012). *Çocuk Korolarının Eğitiminde Bir Yaklaşım Olarak Eğitsel Oyun Kullanımının Öğrencilerin Müziksel Erişi Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kalaycıoğlu, Ş. G. (2009). *Türkiye'deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Okul Şarkılarının Eğitim Müziği Besteleme Teknikleri Bakımından İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özeke, S. (2007). Kodály yöntemi ve ilköğretim müzik derslerinde Kodály yöntemi uygulamaları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *20*(1), 111-119.

Özgür, Ü. & Aydoğan, S. (2009). *Müziksel İşitme Okuma Yazma Eğitimi ve Kuramı 1*. (5. Baskı), Gazi Kitabevi.

Özparlak, S. Ç., & Sonsel, B. (2020). 5. ve 6. Sınıf müzik ders kitaplarında yer alan okul şarkılarının eğitim müziği açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, *18*(1), 218-236.

Say, A. (2005). *Müzik Sözlüğü.* (2. Baskı), Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Sağer, T. (2002). *Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme.* Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Sun, M. (2006). *Çocuklar ve Gençler İçin Şarkı Demeti.* (1. Basım), Sun Yayınevi.

Taylan, T., C. (2018). *Türk Makam Müziği Çocuk Şarkıları Üzerine Bir İnceleme.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uşaklıgil, I., Özdemir, M., A., Özdemir, S., Öztürk, A., Acay, S., & Tercanlı, C. (2006). *Müzikli Çocuk Oyunları.* Morpa Kültür Yayınları.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (7. Baskı), Seçkin Yayıncılık.

Yönetken, H. B. (1952). *Okulda Müzik Eğitimi ve Öğretim Metotları.* Milli Eğitim Basımevi.